EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.11.2024.
COM(2024) 528 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par SFPS fonda, *EFRAG* un *PIOB* darbībām 2023. gadā

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par SFPS fonda, *EFRAG* un *PIOB* darbībām 2023. gadā

1. IEVADS

Eiropas Savienība 2021. gada 28. aprīlī pieņēma Vienotā tirgus programmu[1], kas paredz finansējumu 4,21 miljarda EUR apmērā vienotā tirgus pārvaldības atbalstam un stiprināšanai laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam. Vienotā tirgus programmas regulā standartizācijas procesiem ir paredzēts 220,5 miljonu EUR budžets, no kura 61 miljons EUR ir piešķirts, lai atbalstītu augstas kvalitātes starptautisko finanšu un nefinanšu pārskatu un revīzijas standartu izstrādi un sekmētu to integrāciju Savienības tiesību aktos.

Saskaņā ar Vienotā tirgus programmu Komisija piešķir ikgadēju dotāciju[2] Starptautisko finanšu pārskatu standartu fondam (SFPS fonds) saistībā ar starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS grāmatvedības standarti) izstrādi, Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupai (*EFRAG*) un Sabiedrības interešu uzraudzības padomei (*PIOB*). Šīm organizācijām ir nozīmīga loma finanšu un ilgtspējas informācijas kvalitātes, uzticamības un pieejamības nodrošināšanā korporatīvajos pārskatos. Šajā ziņojumā ir apkopotas to darbības 2023. gadā[3], izņemot SFPS fonda darbības ilgtspējas ziņojumu sniegšanas jomā, jo tās netiek (līdz)finansētas no ES dotācijas.

2. SFPS FONDS

2.1. PĀRVALDĪBA

SFPS fonds ir bezpeļņas organizācija, kas izveidota, lai izstrādātu un popularizētu vienotu augstas kvalitātes, saprotamu, īstenojamu un globāli atzītu grāmatvedības un ilgtspējas informācijas atklāšanas standartu kopumu un sekmētu tā izmantošanu.

SFPS fondā darbojas Starptautisko grāmatvedības standartu padome (*IASB*), kas ir atbildīga par starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) izstrādi, un Starptautisko ilgtspējas standartu padome (*ISSB*), kura tika izveidota 2021. gada novembrī SFPS ilgtspējas informācijas atklāšanas standartu izstrādei.

Uzraudzības padome, kuras locekle ir Komisija, pastiprina SFPS fonda sabiedrības interešu pārraudzības funkciju un veicina SFPS un *ISSB* standartu kā augstas kvalitātes globālo grāmatvedības standartu un globālo ilgtspējas informācijas atklāšanas standartu kopumu pastāvīgu attīstību.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002[4] par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (“SGS regula”) Komisija, ņemot vērā *EFRAG*

[1] Regula (ES) 2021/690, ar ko izveido iekšējā tirgus un uzņēmumu konkurētspējas programmu (OV L 153, 3.5.2021., 1.–47. lpp.).

[2] Iepriekš dotācijas tika piešķirtas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Regulu (ES) Nr. 258/2014, ar ko izveido Savienības programmu, lai atbalstītu īpašas darbības finanšu pārskatu un revīzijas jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 716/2009/EK (OV L 105, 8.4.2014., 1. lpp.).

[3] Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/690 18. panta 3. punktu šī Komisija katru gadu publicē ziņojumu.

[4] OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.

ieteikumus par apstiprināšanu, var apstiprināt jaunus vai grozītus SFPS grāmatvedības standartus. Ņemot vērā SFPS grāmatvedības standartu ekonomisko nozīmi, Komisija sniedz finansiālu atbalstu SFPS fondam SFPS grāmatvedības standartu izstrādei.

SFPS fondu pārvalda padome, kurā darbojas 22 pilnvarotie, kas ir kolektīvi atbildīgi par vispārēju uzraudzību un *IASB* un *ISSB* locekļu iecelšanu. Pilnvaroto iecelšana ir atkarīga no sadalījuma pēc ģeogrāfiskās izcelsmes, un to apstiprina Uzraudzības padome.

Gan *IASB,* gan *ISSB* sastāv no 14 locekļiem ar dažādu valstspiederību un profesionālo piederību, un to skaitā ir akadēmiskās vides, grāmatvedības, ilgtspējas, ieguldījumu, sagatavošanas, tirgus vai finanšu regulējuma un standartu noteikšanas jomas pārstāvji. *IASB* un *ISSB* locekļus izvirza uz piecu gadu pilnvaru termiņu, kas ir atjaunojams vienu reizi. *IASB* priekšsēdētājs ir *Andreas Barckow*, bet *ISSB* priekšsēdētājs – *Emmanuel Faber*.

Pilnvarotie ieceļ arī SFPS interpretācijas komitejas 14 locekļus, kuru uzdevums ir interpretēt SFPS grāmatvedības standartu piemērošanu un sniegt norādījumus par finanšu pārskatu sagatavošanas jautājumiem, kā arī SFPS konsultatīvās padomes locekļus.

2.2. DARBĪBAS

2.2.1. STANDARTU NOTEIKŠANA

IASB 2023. gada maijā izdeva dažus grozījumus 12. SGS "Ienākuma nodokļi". Ar grozījumiem ievieš pagaidu izņēmumu atlikto nodokļu, kas izriet no ESAO otrā pīlāra paraugnoteikumu īstenošanas, uzskaitei, kā arī mērķtiecīgu informācijas atklāšanu skartajiem uzņēmumiem.

2023. gada maijā *IASB* izdeva arī grozījumus 7. SGS "Naudas plūsmu pārskati" un 7. SFPS "Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana". Ar grozījumiem ievieš informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz uzņēmuma piegādātāju finansēšanas mehānismiem.

IASB 2023. gada augustā izdeva grozījumus 21. SGS "Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme", kuros precizē, kad valūta ir apmaināma pret citu valūtu, un, ja tā nav, kā uzņēmums nosaka piemērojamo valūtas kursu un atklāj informāciju, ja valūta nav apmaināma.

Visbeidzot, SFPS fonds atjauninājа SFPS taksonomiju, lai atspoguļotu jauno standartu un grozījumu ietekmi[5].

Pilns pārskats par standartu noteikšanas darbībām, tostarp SFPS interpretācijas komitejas darbu, ir pieejams SFPS fonda tīmekļa vietnē[6].

2.2.2. PROJEKTI

IASB 2023. gada martā izdeva publiskotu projektu "Finanšu instrumentu klasifikācijas un novērtēšanas grozījumi", kas attiecas uz konkrētām klasifikācijas un novērtēšanas prasībām, tajā skaitā tām, kuras varētu ietekmēt ar VSP saistīto finanšu aktīvu uzskaiti. Šie grozījumi ir

[5] Eiropas Savienības nodrošinātais finansējums atbalsta arī SFPS taksonomijas savlaicīgu atjaunināšanu, ko izmanto par pamatu Eiropas vienotajam elektroniskajam formātam.

[6] SFPS fonda darba plāns: https://www.ifrs.org/projects/work-plan/ un pabeigtie projekti: https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/.

turpinājums 9. SFPS "Finanšu instrumenti – klasifikācija un novērtēšana" pēcieviešanas pārskatam (PIP). *IASB* grozījumus izdeva 2024. gada 30. maijā.

IASB 2023. gada maijā izdeva informācijas pieprasījumu par 9. SFPS "Finanšu instrumenti – vērtības samazināšanās" pēcieviešanas pārskatu, lai uzzinātu ieinteresēto personu viedokli par tajā uzskaitītajām vērtības samazināšanās prasībām un saistīto informācijas atklāšanu.

IASB 2023. gada jūnijā izdeva informācijas pieprasījumu par 15. SFPS "Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem" pēcieviešanas pārskatu, lai uzzinātu ieinteresēto personu viedokli par tajā uzskaitītajām prasībām.

IASB 2023. gada jūlijā nolēma grozīt 9. SFPS, lai labāk atspoguļotu elektroenerģijas pirkuma līgumu (EPL) ietekmi uz finanšu pārskatiem, jo uzņēmumi arvien vairāk noslēdz EPL atjaunīgās enerģijas iepirkumam. EPL ir arī svarīga daļa no Eiropas uzņēmumu apņemšanās mazināt klimata pārmaiņu ietekmi un dekarbonizēt savus ražošanas procesus un produktus. *IASB* 2024. gada 8. maijā izdeva EPL publiskoto projektu.

IASB 2023. gada septembrī izdeva "SFPS grāmatvedības standartu ikgadējie uzlabojumi – 11. sējums" publiskotu projektu, kura mērķis ir precizēt formulējumu dažādos SFPS grāmatvedības standartos vai labot salīdzinoši nelielas neparedzētas sekas, nepilnības vai pretrunas saistībā ar SFPS grāmatvedības standartu prasībām. *IASB* 2024. gada 18. jūlijā izdeva galīgos grozījumus.

IASB 2023. gada novembrī izdeva "Finanšu instrumenti ar pašu kapitāla īpašībām" publiskotu projektu, kurā paskaidrots, kā uzņēmumam būtu jānošķir parāda instrumenti no pašu kapitāla instrumenta, ko tas emitē.

IASB 2023. gadā pabeidza arī apspriešanu par "Primārie finanšu pārskati" un "Meitasuzņēmumi bez publiskās atbildības: informācijas atklāšana" projektiem un 2024. gadā plāno izdot divus jaunus SFPS grāmatvedības standartus: 18. SFPS "Uzrādīšana un informācijas atklāšana finanšu pārskatos" un 19. SFPS "Meitasuzņēmumi bez publiskās atbildības: informācijas atklāšana".

Pilns pārskats par projektiem ir pieejams SFPS fonda tīmekļa vietnē[7].

2.3. PĀRREDZAMĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA

2.3.1. PĀRREDZAMĪBAS NOTEIKUMI

Visas *IASB* un SFPS interpretācijas komitejas sanāksmes ir atklātas sabiedrībai. To darba kārtība tiek publicēta iepriekš, un pašas sanāksmes var vērot tiešsaistē. Turklāt *IASB* reizi ceturksnī savā tīmekļa vietnē publisko sanāksmes ar ieinteresētajām personām.[8]

2.3.2. IEINTERESĒTO PERSONU PĀRSTĀVĪBA

SFPS fonda statūtos ir prasīts iecelt sešus pilnvarotos no Eiropas, kā arī Amerikas, Āzijas un Okeānijas valstīm un vienu pilnvaroto no Āfrikas, kā arī trīs pilnvarotos no jebkuras teritorijas,

[7] SFPS fonda darba plāns: https://www.ifrs.org/projects/work-plan/ un pabeigtie projekti: https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/.
[8] https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/stakeholder-engagement-register/.

lai nodrošinātu vispārēju ģeogrāfisko līdzsvaru. Tāpat arī kritēriji *IASB* padomes locekļu iecelšanai paredz iecelt četrus locekļus no katra reģiona, vienu locekli no Āfrikas un vienu locekli no jebkuras teritorijas.

SFPS konsultatīvo padomi 2023. gada 31. decembrī veidoja 51 organizācija, tajā skaitā Eiropas Centrālā banka (ECB), Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) un *EFRAG*. Komisija piedalās kā novērotāja.

2.3.3. INTEREŠU KONFLIKTU NOVĒRŠANA

SFPS fonda pilnvarotos ieceļ uz trīs gadu pilnvaru termiņu, kas ir atjaunojams vienu reizi, un tiem ir jāapņemas darboties sabiedrības interesēs. Būtībā pilnvarotais un Uzraudzības padomes loceklis nevar būt nodarbināts vienā un tajā pašā organizācijā.

Visi *IASB* locekļi ir nodarbināti uz pilnu slodzi, un viņiem ir jāizbeidz visas darba attiecības un saistības, kuras varētu ietekmēt viņu neatkarību. Nav atļauta ne darba devēja organizēta norīkošana, ne tiesības atgriezties darbā pie iepriekšējā darba devēja.

2.3.4. FINANSĒJUMA SADALĪJUMS

SFPS fonds 2023. gadā no Komisijas saņēma 3,05 miljonus EUR lielu dotāciju ar SFPS saistītām darbībām, kas veido 16,4 % no kopējām saņemtajām iemaksām ar SFPS saistītām darbībām. Komisija joprojām bija lielākais ieguldītājs, lai gan Komisijas un dalībvalstu finansējuma relatīvā daļa salīdzinājumā ar 2022. gadu samazinājās (no 34,4 % līdz 32,0 %).

Finansējuma ar SFPS saistītām darbībām sadalījumā pa galvenajiem ģeogrāfiskajiem reģioniem un starptautiskajiem grāmatvedības tīkliem ir redzams, ka ES un tās dalībvalstu veiktās iemaksas veidoja 32,0 % no kopējām iemaksām, Āzijas un Okeānijas valstu iemaksas – 35,6 %, starptautisko grāmatvedības tīklu iemaksas – 15,5 %, Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas iemaksas – 5,7 %, Āfrikas iemaksas – 0,8 % un citu ieguldītāju iemaksas – 10,3 %.

Pēdējos gados novērotā SFPS fonda saņemto iemaksu ar SFPS saistītām darbībām lejupējā tendence turpinājās arī 2023. gadā. Paziņotās iemaksas kopumā samazinājās par 5,0 % (848 000 GBP), tomēr dažādu ieguldītāju nodrošinātais finansējuma apjoms ievērojami atšķīrās. Samazinājuma pamatā galvenokārt ir Komisijas dotāciju finansējuma samazinājums par aptuveni 20 %.

SFPS fonda kopējais nesadalītais pārpalikums 2023. gada 31. decembrī bija 49,5 miljoni GBP.

3. *EFRAG*

3.1. PĀRVALDĪBA

EFRAG ir publiski un privāti finansēta organizācija, kas darbojas Eiropas sabiedrības interesēs, un tās juridiskā forma ir *AISBL* (Beļģijas starptautiskā bezpeļņas organizācija). Kopš 2022. gada *EFRAG* ir divi uzdevumi.

Finanšu pārskatu jomā *EFRAG* uzdevums ir darboties Eiropas sabiedrības interešu labā, izstrādājot un popularizējot Eiropas viedokļus finanšu pārskatu jomā un nodrošinot šo viedokļu pienācīgu ņemšanu vērā *IASB* standartu noteikšanas procesā un saistītajās starptautiskajās

diskusijās. *EFRAG* konsultē Komisiju par to, vai ES būtu jāapstiprina jauni (vai pārskatīti) SFPS grāmatvedības standarti, pamatojoties uz SGS regulas[9] kritērijiem. Līdztekus *EFRAG* veic arī aktīvu darbu grāmatvedības izpētē.

Ilgtspējas ziņojumu sniegšanas jomā saskaņā ar Direktīvu par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu (*CSRD*)[10] *EFRAG* sniedz Komisijai tehniskas konsultācijas Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu (*ESRS*) projekta veidā, kas izstrādāts stabilā pienācīgā procesā, un atbalsta *ESRS* efektīvu īstenošanu. Izstrādājot *ESRS* projektu, *EFRAG* veicina *ESRS* projekta sadarbspēju ar citiem starptautisko standartu noteicējiem, it īpaši ar *ISSB*, un ar *GRI* (Globālās ziņošanas iniciatīva).

EFRAG Administratīvā padome ir atbildīga par visu tehnisko struktūru pienācīgu procesa uzraudzību. Šajā darbā to atbalsta Pienācīgā procesa komiteja (*DPC*). 2023. gadā *Wolf Klinz* vadīja *EFRAG* Finanšu pārskatu padomi (*FRB*), *Patrick de Cambourg* – *EFRAG* Ilgtspējas ziņošanas padomi (*SRB*) un *Hans Buysse* – *EFRAG* Administratīvo padomi.

3.2. FINANŠU PĀRSKATU SNIEGŠANAS PĪLĀRS

2023. gadā *EFRAG* darbs finanšu pārskatu jomā joprojām lielā mērā bija saistīts ar *IASB*, SFPS interpretācijas komitejas un SFPS fonda darba programmu.

Pirms *EFRAG* sniedz galīgā apstiprinājuma ieteikumu attiecībā uz jaunu SFPS grāmatvedības standartu vai grozījumiem jau esošajos SFPS grāmatvedības standartos, ko pieņēmusi *IASB*, *EFRAG* iesniedz komentāru vēstules (to projektus) *IASB* un apstiprinājuma ieteikuma projektu Komisijai. Šādā stingrā un pienācīgā procesā ieinteresētajām personām ir iespēja paust savus viedokļus par *EFRAG* nostāju.

Apkopojot rezultātus, *EFRAG* 2023. gadā izdeva četrus galīgos apstiprinājuma ieteikumus par grozījumiem 16. SFPS "Noma" – "Nomāšanas atbildība pārdošanas un atpakaļnomā", par grozījumiem 1. SGS "Finanšu pārskatu sniegšana" – "Neaktuālās saistības ar paktiem", par grozījumiem 12. SGS "Ienākuma nodokļi" – "Starptautiskā nodokļu reforma – otrā pīlāra paraugnoteikumi", par grozījumiem 7. SGS "Naudas plūsmu pārskati" un 7. SFPS "Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana" – "Piegādātāja finanšu vienošanās" un 2024. gada janvārī vēl vienu galīgo apstiprinājuma ieteikumu par grozījumiem 21. SGS "Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme" – "Apmaiņas iespēju trūkums".

EFRAG FRB arī izdeva piecas komentāru vēstules un četrus atsauksmju pārskatus un publicēja pētniecības dokumentu par mainīgās atlīdzības uzskaiti.

Turklāt *EFRAG* cieši uzraudzīja svarīgus notiekošus *IASB* projektus, kuru rezultātā paredzēta *IASB* standartu noteikšana, kam 2024. vai 2025. gadā būs vajadzīga ES apstiprināšana. Šie projekti ir: "Primārie finanšu pārskati", "Meitasuzņēmumi bez publiskās atbildības: informācijas atklāšana" un "Darbības, kurās likmes tiek regulētas". *EFRAG* 2023. gadā organizēja plašus informatīvus pasākumus un apaļā galda diskusijas, lai noteiktu, vai un kā *IASB* apsvērtās grāmatvedības procedūras varētu darboties Eiropas dalīborganizāciju labā vai

[9] Skatīt 4. zemsvītras piezīmi.

[10] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2464 (2022. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (OV L 322, 16.12.2022., 15. lpp.).

radīt ar piemērošanu saistītas problēmas. Pēc tam *EFRAG* informēja *IASB* par problēmām, ar kurām saskaras Eiropas ieinteresētās personas.

Iesaistot akadēmisko darba grupu un akadēmisko tīklu, *EFRAG* uzlaboja sadarbību ar akadēmisko aprindu pārstāvjiem.

3.3. ILGTSPĒJAS ZIŅOJUMU SNIEGŠANAS PĪLĀRS

2022. gada 20. novembrī *EFRAG* Komisijai iesniedza pirmo 12 *ESRS* projektu kopumu. Tie aptver visus vides, sociālos un pārvaldības jautājumus, tajā skaitā klimata pārmaiņas, bioloģisko daudzveidību un cilvēktiesības. Tie sniedz informāciju ieguldītājiem un citām ieinteresētajām personām izpratnes veidošanai par ilgtspējas riskiem un iespējām saistībā ar ieguldījumiem, kā arī par uzņēmumu ietekmi uz cilvēkiem un vidi. Komisija pieņēma *ESRS* 2023. gada 31. jūlijā. Attiecīgais deleģētais akts un pielikumi pēc tam, kad tos bija izskatījuši Eiropas Parlaments un Padome, tika publicēti *Oficiālajā Vēstnesī* 2023. gada 22. decembrī.

EFRAG prioritāte 2023. gadā bija *ESRS* īstenošanas darbs nolūkā palīdzēt sasniegt mērķi samazināt slogu uzņēmumiem. *EFRAG* izveidoja tiešsaistes jautājumu un atbilžu platformu, ar kuras starpniecību uzņēmumi un citas ieinteresētās personas var saņemt atbildes uz tehniska rakstura jautājumiem par *ESRS*. *EFRAG* 2023. gada decembrī publiskoja trīs īstenošanas norādījumu dokumentu projektus uzņēmumiem, kas sagatavo ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar *ESRS*, kuri ietver būtiskuma novērtējumu, ziņošanu par vērtības ķēdēm un datu punktu sarakstu.

EFRAG ir pavirzījusies uz priekšu darbā pie MVU pārskatu sniegšanas standartu projektu izstrādes. 2024. gada sākumā *EFRAG* varēja sākt sabiedrisko apspriešanu par standarta projektu, kas paredzēts biržas sarakstā iekļautiem MVU, kā paredzēts *CSRD*, kā arī par atsevišķu standartu biržas sarakstā neiekļautiem MVU brīvprātīgai izmantošanai. Kad šie samērīgie standarti būs pabeigti, tiem būtu jāpalīdz samazināt ziņošanas slogu MVU: standarti biržā kotētiem MVU radītu samērīgu regulējumu attiecībā uz mazāko emitentu ziņošanu, savukārt standarti biržas sarakstā neiekļautiem MVU palīdzēs šiem uzņēmumiem sniegt informāciju bankām vai lielākām grupām, kas tos iekļauj savā vērtības ķēdē.

Turklāt *EFRAG* turpināja sagatavošanas darbu pie nozarei specifisku ziņošanas standartu projekta, kas prasīts *CSRD*, un pie *XBRL* digitālās taksonomijas, kas ļautu uzņēmumiem izpildīt prasību digitāli marķēt informāciju, kuru tie sniedz.

Visā savā darbā *EFRAG* turpināja piešķirt augstu prioritāti Eiropas standartu savietojamības nodrošināšanai ar pasaules standartiem, it īpaši ar Starptautiskās Ilgtspējas standartu padomes (*ISSB*) un Globālās ziņošanas iniciatīvas (*GRI*) standartiem. *EFRAG* un SFPS fonds 2024. gada 2. maijā publicēja savietojamības norādījumus, kuros parādīts augsts saskaņotības līmenis starp *ESRS* un *ISSB* un tas, kā uzņēmums var piemērot abus standartu kopumus, tajā skaitā sniegta detalizēta analīze par saskaņošanu ar klimatu saistītās informācijas atklāšanā.

3.4. PĀRREDZAMĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA

3.4.1. PĀRREDZAMĪBAS NOTEIKUMI

EFRAG īsteno pārredzamu publisku pienācīgo procesu. *EFRAG* pienācīgais process dod iespēju visām dalīborganizācijām no Eiropas paust savus viedokļus, lai *EFRAG* tos ņemtu vērā. Tas nodrošina, ka, nosakot *EFRAG* nostāju, tiek ņemta vērā Eiropā esošā grāmatvedības un ekonomikas modeļu un uzskatu dažādība, jo īpaši attiecībā uz SFPS grāmatvedības standartu apstiprināšanu un *ESRS* izstrādi.

Pienācīgā procesa ietvaros *EFRAG* publicē nostājas projektus apspriešanai, veic testēšanas pasākumus uz vietas un citu veidu seku izvērtējumus, organizē informēšanas pasākumus un veic apsekojumus, kā arī publicē to rezultātus atsauksmju pārskatos un pēc tam – savu galīgo nostāju. *EFRAG* palīdz noteikt uz pierādījumiem balstītus standartus, veicot kvantitatīvus pētījumus, kas nodrošina informāciju diskusijā par *EFRAG* komentāru vēstulēm un apstiprinājuma ieteikumiem un kas pakāpeniski iegūst arvien lielāku nozīmi *EFRAG* pētnieciskajā darbā.

EFRAG FRB un *EFRAG SRB, EFRAG FR TEG* un *EFRAG SR TEG* un *EFRAG* standartu noteicēju konsultatīvā foruma (*EFRAG CFSS*) sanāksmes notiek publiski. Darba kārtības, papildu darba kārtības dokumenti un sanāksmju kopsavilkumi tiek publicēti *EFRAG* tīmekļa vietnē. Sanāksmes var vērot arī tiešsaistē, un ieraksti tiešsaistē tiek glabāti vairākus mēnešus. *EFRAG* uztur publisku pārredzamības reģistru.

3.4.2. PĀRSTĀVĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA

EFRAG cenšas panākt pienācīgu ģeogrāfisko, profesionālo un dzimumu līdzsvaru Finanšu pārskatu padomē un Ilgtspējas ziņojumu padomē, attiecīgajās tehnisko ekspertu grupās, darba grupās un padomdevēju grupās, kā arī Eiropas laboratorijas vadības grupā un tās projektu darba grupās. Ir noteikts ierobežojums *FRB, SRB* un to *TEG* locekļu skaitam ar vienādu valstspiederību, kā arī ir noteikumi par piederību profesijai un dzimumu līdzsvaru.

EFRAG padomes locekļus izvirza *EFRAG* dalīborganizācijas.

3.4.3. INTEREŠU KONFLIKTU NOVĒRŠANA

Lai nodrošinātu pamatu savam sabiedrības interešu aizstāvības pilnvarojumam, *EFRAG* ir izstrādājusi interešu konfliktu politiku, kas publicēta *EFRAG* tīmekļa vietnē.[11] *EFRAG* padomes locekļi un darbinieki katru gadu paraksta deklarācijas, ar ko apliecina savu neatkarību.

3.4.4. SAZIŅA AR EIROPAS PARLAMENTU UN DALĪBVALSTĪM

EFRAG darbojas ciešā saziņā ar Eiropas Parlamenta deputātiem. Ziņošanas par ilgtspēju vajadzībām Eiropas Parlaments ir izveidojis sadarbības grupu, kura regulāri sadarbojas ar *EFRAG*.

[11] www.efrag.org.

EFRAG regulāri piedalās Eiropas Komisijas Grāmatvedību regulējošās komitejas un dalībvalstu ekspertu grupas ilgtspējīgu finanšu jautājumos sanāksmēs, lai ar dalībvalstu ekspertiem apspriestu neatrisinātos jautājumus, tajā skaitā attiecībā uz SFPS grāmatvedības standartu apstiprināšanu.

3.5. DAŽĀDOŠANA UN BUDŽETS

EFRAG 2023. gada kopējais budžets bija 12,3 miljoni EUR. Tiek lēsts, ka trešo personu ieguldījums natūrā, t. i., *EFRAG FRB* un *SRB, EFRAG FR* un *SR TEG* ārējo locekļu laiks (alga tiek maksāta tikai priekšsēdētājiem), kā arī pagaidu norīkojumi uz *EFRAG* sekretariātu, sasniedza 3,3 miljonus EUR.

Ņemot vērā turpmāko darbu saistībā ar *ESRS*, piemēram, īstenošanas norādījumus uzņēmumiem un *XBRL* digitālās taksonomijas izstrādi, Komisija palielināja ES ieguldījumu 2023. gadā no 4,2 miljoniem EUR līdz 6,3 miljoniem EUR, lai segtu *EFRAG* papildu personāla un administratīvās izmaksas. Tā ir sadalījusi darbības dotāciju divās rīcības dotācijās – vienu finanšu pārskatu sniegšanas jomai (2,0 miljoni EUR) un otru – ilgtspējas ziņojumu sniegšanas jomai (4,3 miljoni EUR). Līdzfinansējuma daļa ilgtspējas ziņojumu sniegšanas jomā ir lielāka. Komisija finansēja ne vairāk kā 60 % no *EFRAG* attiecināmajām izmaksām finanšu pārskatu sniegšanas jomā un ne vairāk kā 90 % no *EFRAG* attiecināmajām izmaksām ilgtspējas ziņojumu sniegšanas jomā. Citus naudas ieguldījumus finanšu pārskatu sniegšanas jomas vajadzībām veica Eiropas ieinteresēto personu organizācijas (0,7 miljoni EUR) un dažas valstu ieinteresēto personu organizācijas (1,9 miljoni EUR).

Ilgtspējas ziņojumu sniegšanas vajadzībām Eiropas ieinteresēto personu organizācijas piešķīra finansējumu 0,5 miljonu EUR apmērā, dažas valstu ilgtspējas organizācijas – 0,9 miljonu EUR apmērā un pilsoniskās sabiedrības organizācijas – 0,2 miljonu EUR apmērā.

4. *PIOB*

4.1. PĀRVALDĪBA

PIOB ir globāla neatkarīga uzraudzības struktūra, kas pārrauga to starptautisko revīzijas, apliecinājumu un ētikas standartu noteikšanas procesu, ko formulējušas starptautiskās standartu noteikšanas padomes: Starptautiskā Revīzijas un apliecinājuma standartu padome (*IAASB*) un Starptautiskā Grāmatvežu ētikas standartu padome (*IESBA*). Tās galvenais uzdevums ir nodrošināt, ka *IAASB* un *IESBA* piemēro standartu un stratēģiju izstrādes pienācīgo procesu atbilstoši sabiedrības interešu satvaram. Kopš 2022. gada *PIOB* ir atbildīga par *IAASB* un *IESBA* locekļu atlasi un iecelšanu.

Uzraudzības grupa[12], kuras locekle ir Komisija, uzrauga, kā *PIOB* īsteno savas sabiedrības interešu pārstāvības pilnvaras, jo īpaši attiecībā uz *PIOB* veikto standartu noteikšanas procesa pārraudzību. Tā ieceļ desmit *PIOB* locekļus (izņemot priekšsēdētāju, kuru ieceļ *IOSCO*).

4.2. DARBĪBAS

[12] Uzraudzības grupa (iosco.org).

2023. gadā īpaša uzmanība tika pievērsta ilgtspējai. Citi jautājumi bija saistīti ar revidenta atbildības stiprināšanu saistībā ar krāpšanu, uzlabojumiem attiecībā uz darbības turpināšanu, samērīgu revīzijas standartu mazāk sarežģītām struktūrām un uzvedības maiņu attiecībā uz nodokļu plānošanu, pamatojoties uz jaunu ētikas standartu.

PIOB izraudzījās vairākus jaunus *IESBA* un *IAASB* locekļus, kā rezultātā tika veiktas lielākās rotācijas vairāku gadu laikā. Tas bija nozīmīgs solis uz priekšu Uzraudzības grupas 2020. gada ieteikumu izpildē attiecībā uz abu padomju daudzpusējo sastāvu.

PIOB izraudzījās jaunas ieinteresēto personu padomdevējas grupas locekļus, kura *IESBA* un *IAASB* sniegtu stratēģiskas konsultācijas no daudzu ieinteresēto personu perspektīvas par to stratēģijām, darba plāna prioritātēm un projektiem. Grupa pēc tam tika izveidota 2024. gada 6. februārī.

2024. gada 31. maijā *PIOB* publicēja 19. publisko ziņojumu, kurā sniegts pilnīgs *PIOB* darbību pārskats par 2023. gadu[13].

4.3. FINANSĒJUMA DAŽĀDOŠANA

2023. gadā *PIOB* ienākumi bija 2 296 552 EUR. *PIOB* saņēma 17 naudas iemaksas. Starptautiskā Grāmatvežu federācija (*IFAC*) joprojām bija lielākais līdzekļu devējs, bet saskaņā ar Uzraudzības grupas ieteikumiem samazināt revīzijas profesijas atkarību no revīzijas standartu noteikšanas sistēmas *IFAC* ieguldījums ir samazinājies no 1 392 754 EUR (jeb 63,56 %) 2022. gadā līdz 950 000 EUR (jeb 41,37 %) 2023. gadā. Komisija joprojām bija otrs lielākais līdzekļu devējs, kuras ieguldījums bija 350 000 EUR (jeb 15,24 %), kam sekoja ASV Vērtspapīru biržu komisija (200 000 USD), Starptautiskā Vērtspapīru komisiju organizācija (*IOSCO*) (150 000 EUR) un Starptautiskais Ētikas un revīzijas fonds (130 000 USD). Spānijas valdība nodrošina *PIOB* biroja telpas, kura vērtība tika noteikta 192 659 EUR apmērā.[14]

Lai gan *IFAC* ieguldījums vēl vairāk samazināsies, *PIOB* un Uzraudzības grupa turpina veikt pasākumus, lai piesaistītu citus sponsorus un paplašinātu savu finansējuma bāzi.

5. SECINĀJUMI

Jau daudzus gadus ES ir sniegusi finansiālu ieguldījumu SFPS fondam, *EFRAG* un *PIOB*. Tās pastāvīgais atbalsts (ne tikai finansiālais, bet arī politiskais) ir bijis neaizstājams. Tas ir ļāvis šīm organizācijām pildīt savus attiecīgos pienākumus sabiedrības interesēs, tādējādi veicinot augstas kvalitātes grāmatvedības un revīzijas standartu ievērošanu. 2023. gadā lielākā daļa finansējuma tika piešķirta *EFRAG*, lai palīdzētu izstrādāt *ESRS*.

[13] https://ipiob.org/.

[14] Pilns nodrošināto līdzekļu saraksts ir iekļauts *PIOB* gada pārskata 78. lpp.